

Svetovni gospodarski trgi še niso povsem stabilni in še se čuti grenak priokus gospodarske krize. V letu 2016 se je evropska proizvodnja papirja in kartona izkazala za prožno in znatno hitrejšo, predvsem pa učinkovitejšo in prilagodljivejšo gospodarsko panogo, kar ne le nadaljuje trend zadnjih nekaj let, temveč presega uspešnost drugih regij, ki proizvajajo papir, vključno z Združenimi državami Amerike in Kanado.

Evropska poraba papirja in kartona se že tretje leto zapored zvišuje. V letu 2016 se je, v primerjavi z letom 2015, povečala za 0,3 odstotka, kar je posledica večjega povpraševanja po posebnih kategorijah papirnih izdelkov, kot so trajnostna embalaža, higienski in specialni papirji. Povečanje potrošnje je prav tako vplivalo na uvoz v države CEPI (18 držav EU, 903 tovarne celuloze in papirja ter več kot 175.000 posredno in neposredno zaposlenih), ki se je v letu 2016 povečal za 4,5 odstotka (7,2 odstotka skupne evropske porabe papirja). Kljub temu trendu in vse večji konkurenci na svetovni ravni papirna in papirnopredelovalna industrija ostaja neto izvoznica, saj izvozi približno 21 odstotkov celotne proizvodnje. Članice CEPI proizvedejo 22 odstotkov vseh surovin, ki izhajajo iz papirne in papirnopredelovalne panoge (celuloza, papir, karton in lepenka) ter pri tem ustvarijo 81 milijard evrov letnega prometa. Tudi proizvodnja celuloze je imela 2,7-odstotno rast in je tako po letu 2008 naposled obrnila krivuljo navzgor. To se je izrazilo predvsem v izvoznem segmentu, saj se je 17,8 odstotka celuloze izvozilo, od tega je bilo kar za 20,8 odstotka več izvoza v azijske države. Stopnja recikliranja se ohranja na letu 2015, kar je pozitivno. Vzdržuje se pozitiven odnos gospodarskih družb in tudi posameznikov do obnovljivih virov, med katerimi je največ ravno papirja, pred steklom, jeklom in aluminijem. Leta 2016 se je količina zbranega odpadnega papirja in kartona zvišala za odstotek.

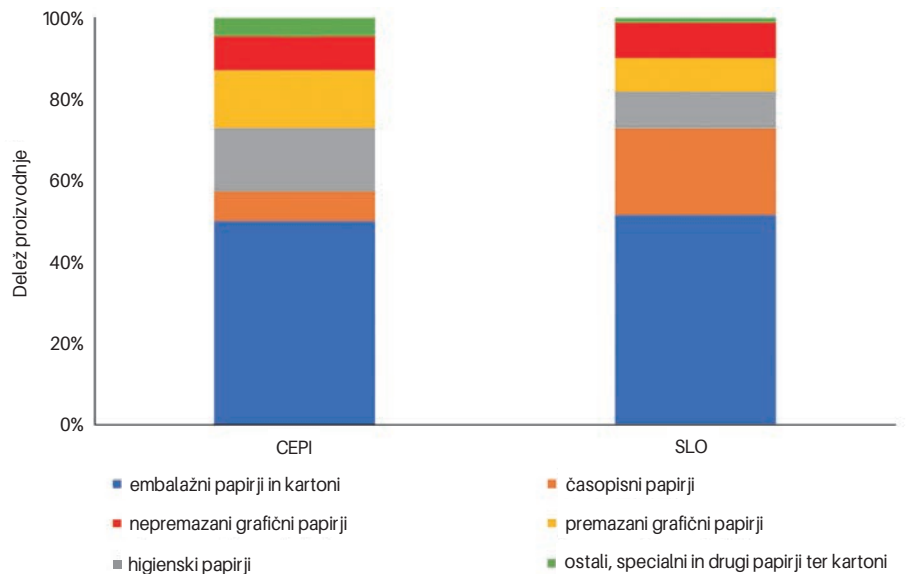
Sočasno se je za 5,6 odstotka zvišala tudi stopnja izvoza papirja za recikliranje iz držav CEPI, od tega večina na azijske trge, tj. 91,7 odstotka.

Gledano svetovno je v letu 2016 poraba papirja v primerjavi z letom 2015 narasla za odstotek. Proizvedenih je bilo 410 milijonov ton papirja, kar je 0,8-odstotna rast, od tega se ga je 91 milijonov ton proizvedlo v članicah CEPI oz. 0,1 odstotka manj kot leta 2015. Predelava odpadnega papirja je bila v obsegu 43,2 milijona ton in je za 0,3 odstotka nižja kot leta 2015, kar gre pripisati globalnemu povpraševanju po tovrstni surovini in njenem obravnavanju na borznih trgih.

Slovenske papirnice in papirnopredelovalna podjetja so leta 2016 proizvedli 756.200 ton papirja in tako dosegle rast v obsegu

4,6 odstotka. Predelanega je bilo kar 45,3 odstotka oz. 413.700 ton odpadnega papirja celotne letne mase proizvodnje panoge. Po podatkih slovenskih papirnic (slika 1) je bila struktura proizvodnje papirja in kartona v letu 2016 najbolj usmerjena v proizvodnjo embalažnih papirjev in kartonov, in sicer v obsegu 51,5 odstotka, sledijo ji časopisni papirji z 21,8 odstotka, najmanj pa je bilo v Sloveniji proizvedenih specialnih in drugih papirjev ter kartonov, odstotek.

Struktura proizvodnje papirja iz primarnih celuloznih vlaken v letu 2016 po posameznih državah članicah CEPI je prikazana na sliki 2, za sekundarna celulozna vlakna pa na sliki 3. Največja proizvajalka papirja iz primarnih in tudi iz sekundarnih celuloznih vlaken v Evropi ostaja Nemčija, s 24,9 (primarna) in 35,4 odstotka (sekundarna), od vsega

Slika 1: Struktura proizvodnje papirja v članicah CEPI in Sloveniji v letu 2016.

Papir

v letu 2016

Klemen MOŽINA • Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta, Snežniška 5, 1000 Ljubljana • S: www.ntf.uni-lj.si

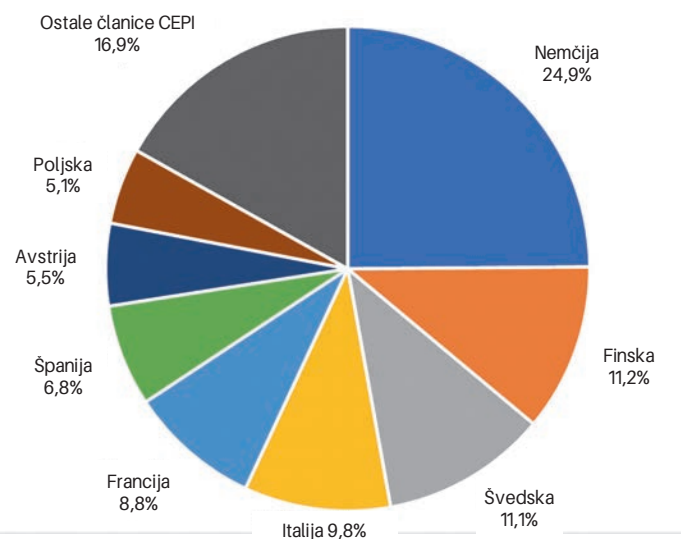
proizvedenega papirja, tj. 90,9 milijona ton, pri čemer je bilo 47,8 milijona ton papirja predelanega iz odpadnega papirja (slika 3). Sledita ji Finska z 11,2 in Švedska z 11,1 odstotka za primarna celulozna vlakna, za Nemčijo pa je druga največja predelovalka papirjev iz sekundarnih celuloznih vlaken Francija z 11,2 in tretja Španija z 10,9 odstotka. Slovenija je zaradi razmeroma majhnega obsega proizvodnje papirjev iz obeh virov v segmentu ostale članice CEPI.

Ekonomski kazalniki in poslovanje slovenskih podjetij SKD 17

Leto 2016 je bilo uspešno za papirno in papirnopredelovalno industrijo. Ne zgolj zaradi dobrih poslovnih rezultatov, temveč tudi zaradi dejstva, da je Paloma po dolgih letih dobila novega strateškega lastnika. Panoga je lani ustvarila 785,4 milijona evrov prihodkov, od tega 568 milijonov iz izvoza, ter 175 milijona evrov dodane vrednosti. Neto čistega dobička je bilo 20,9 milijona evrov, kar je za dva milijona evrov manj kot leta 2015, panoga pa je skupno povišala ustvarjeno dodano vrednost za 3,3 odstotka.

Fizični obseg proizvodnje celotne panoge se je glede na leto 2015 znižal za 2,2 odstotka, izdelanega papirja in kartona pa je bilo lani za 4,9 odstotka več. Skupna proizvodnja papirja in kartona je v letu 2016 znašala 756.201 ton. Ekonomski kazalniki v nasprotju z navedenim kažejo, da je lani v povprečju bolje posloval papirnopredelovalni del dejavnosti, saj je

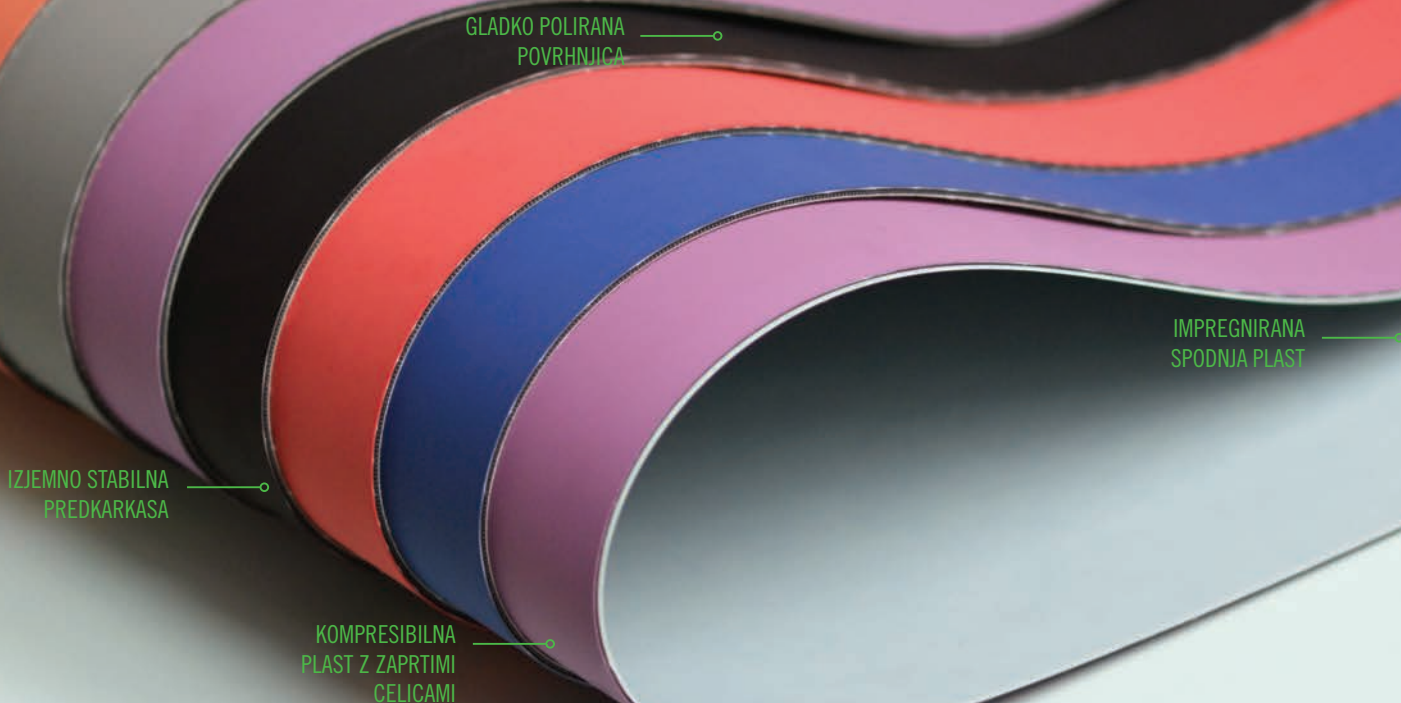
ustvaril 6,6 odstotka več prihodkov, od tega 8,9 odstotka več neto čistega dobička kot leta 2015. V papirnicah je bilo spet večje znižanje stroškov energentov, tj. za 9,8 odstotka, kar je poleg nizke cene energentov in aktivnosti podjetij za energijsko učinkovitost tudi rezultat pogajanj pristojnih organov na GZS.

Slika 2: Proizvodnja papirja in kartona po državah članicah CEPI za leto 2016.

GET ADVANTAGE

OFSETNA TISKARSKA GUMA

ODLIČNOST TISKANJA

Advantage pomeni revolucijo

na področju razvoja tiskarskih ofsetnih gum. Edinstvena konstrukcija na podlagi kordne karkase s svojimi značilnostmi prinaša uporabnikom izjemno prednost: manjšo porabo v procesu tiska oziroma 30-odstotni prihranek v primerjavi s standardnimi ofsetnimi gumami konkurenčnih proizvajalcev.

 www.savaprint.com

Savatech

Prodajni prihodki v dejavnosti proizvodnje in predelave papirja so s 785,4 milijona evrov za 1,7 odstotka presegle tiste iz leta 2015. Ob tem je treba pripomniti, da je prodaja proizvodnega asortimenta v papirnicah ostala na ravni iz leta 2015, v papirnopredelovalnem delu panoge pa se je povišala za 6,6 odstotka in dosegla 270 milijonov evrov. Še zlasti se je okrepila prodaja v tujino, za 7 odstotkov. Prodaja predelovalnega dela panoge na domačem trgu se je povečala za nižji odstotek, tj. za 5,9. Celotna panoga je ustvarila 560 milijonov evrov prodaje v tujino, od tega 27 odstotkov na trgih zunaj EU, kjer je generirana tudi največja rast prihodkov. Papirnice v

povprečju 89,5 odstotka prihodkov ustvarijo v tujini, papirnopredelovalni del panoge pa v povprečju 38,7 odstotka. Očitno gre za povečan izvoz izdelkov z višjo dodano vrednostjo.

Neto čisti dobiček panoge za leto 2016 znaša 20,9 milijona evrov. Od 117 podjetij v dejavnosti SKD 17 jih je 95 ustvarilo skupaj 31,4 milijona evrov čistega dobička, pri čemer je 19 podjetij poslovno leto 2016 zaključilo z neto izgubo v višini 10,6 milijona evrov.

Fizični obseg proizvodnje celotne panoge se je glede na leto 2015 znižal za 2,2 odstotka, leta 2016 pa je bilo izdelanega 4,9 odstotka

več papirja in kartona. Papirnopredelovalni del je izdelal manj kot leta 2015, vendar podatki kažejo na povečan obseg izvoza vseh papirnopredelovalnih izdelkov, še zlasti primarne kartonske embalaže, embalaže iz valovitega kartona, vrečk ter kartonskih jeder in cevok.

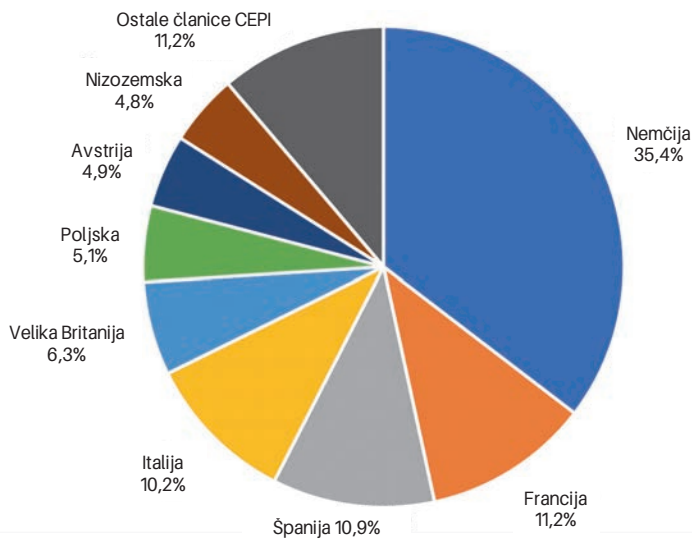
V 117 podjetjih dejavnosti SKD 17, kar je 5 več kot leta 2015, je bilo v povprečju zaposlenih 4007 delavcev. Med pomembnimi poslovnimi uspehi velja omeniti, da se je v letu 2016 povečal delež stroškov dela v dodani vrednosti, ki se je zvišal v papirnicah (2,2 odstotka) in tudi v papirnopredelovalnem delu panoge (1,6 odstotka) ter je znašal 59 odstotkov, kar je 2,1 odstotka več kot leto poprej.

Globalna poraba papirja

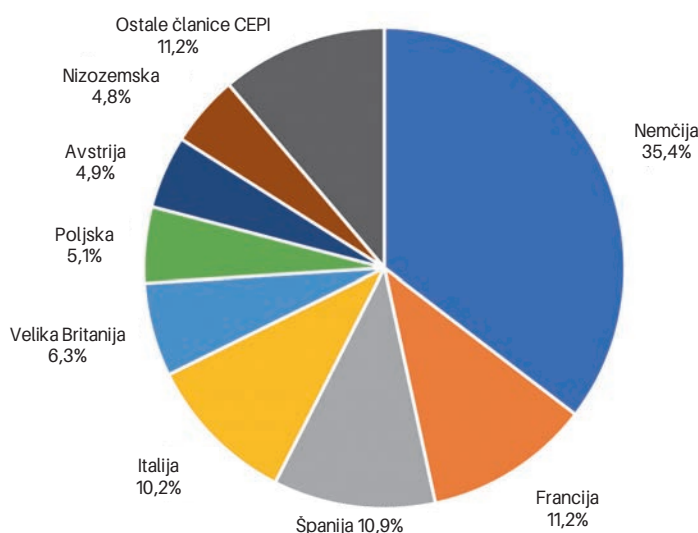
Letno se na svetu porabi 410,7 milijona ton papirja, največ v informacijsko najmanj pokritem delu sveta, tj. Aziji (47,3 odstotka). Države članice CEPI in Severna Amerika porabijo enak delež celotne količine papirja (18,8 odstotka). Najmanj papirja porabijo oceanijske države, kar je razumljivo, saj je stopnja gospodarske in pravne ureditve v teh deželah na precej nizki ravni (slika 4).

Zaključki

Poraba papirja v Evropi zvezno narašča že tretje leto zapored; v letu 2016 se je povpraševanje zvišalo za 0,3 odstotka. Najvišji prirast je pri trajnostno naravnanih embalažnih, higienskih in specialnih papirjih. Večje povpraševanje po papirjih in kartonih je imelo verižni učinek na gospodarstvo, saj se je posledično zvišal uvoz v članice CEPI, in sicer v obsegu 4,5 odstotka. Visokim vrednostim uvoza navkljub ostaja Evropa neto izvoznica, saj 21 odstotkov celotne proizvodnje izvozi. Pozitivni trend s prirastkom 2,7 odstotka je bil v letu 2016 tudi na področju proizvodnje celuloze in tako končal večletnega negativnega. Razlog za to je večje povpraševanje azijskih trgov, tj. za 20,8 odstotka. Potreba po papirjih za recikliranje je ostala na ravni iz leta 2015 oz. se je zvišala za odstotek, kar nakazuje na pozitivni trend resda že zdaj precej optimalno naravnane programa ločenega zbiranja tako po gospodinjskih kot po gospodarskih družbah. Sekundarna surovina je postala iskana dobrina in tako so članice CEPI zvišale izvoz odpadnega papirja za 5,6 odstotka, od česar je 91,7 odstotka odšlo v Azijo.

Slika 3: Obseg recikliranja papirja v letu 2016.

Slika 4: Svetovna poraba papirja in kartona v 2016.